

**Regularvm Vtrivsqve Ivris Cvm Ampliationibvs Ac
Limitationibvs**

Dueñas, Pedro

Venetiis, 1566

Regula XXXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63213](#)

nit Matth.de Affl.in consti.Neapo.lib.i.rub.xij.nu.1.Circa quā regulā vide de iure regio l.ij.tit.3.par.vij Hodie tñ ad hoc vt incidat in pœnā, requiritur vulneratio, vt in l.ii.tit.13.lib.8.ordinamēti.

REGULA XXXVI.

AFFINES Ad compromittendū de litibus cogi possunt, quā docunq; cauetur per statutum: quod statutum in iure nostro validū est, vt tenat Bal.in prima constitu.C. §. quibus, quem sequitur Ias. in l.j.nu.6, ff. de legib. & ita ēt q̄ prædictū statutum valeat firmat Matth.de Affl.in deci.Neapo.dec.xlvj. Cur. Junior in l.fratris. nu.2,C.de transf.Iac.de sanct. Geor.in l.j.nu.7.in j.lect, ff. de trans. & in 2.lect.nu. e. vbi dicit, q̄ istud statutum est fauorable: quia est introductum in odium litium. quod ante eum tenet Bald in l. qui se patris.nu.16,C.vnde lib,Tiraq.no,in tract.de causa cessante. in j.par, in prin.nu.34.

ADDITIONE Vide pulchre Marc.Anto.Blanct,in tract.de cō promissis faciendis inter coniunctos, secundum statuta: vbi ample examinat infrascriptas ampliat.& limit. Et ex illius lectura posst assumi plures alia ampliat.ac limit, vltra hic examinatas.

Amplia primo procedere etiam inter maritum & vxorem: qui licet non sunt affines, sunt tamen principium & causa affinitatis. Ita Bal.in l.affinitatis.C.commu.de success.nu.1.

Amplia secundo procedere inter sponsum, & sponsam: secundum Ias.in l.quod.Seruius.ff.de condic,ob cau. nu.2.

Tertio amplia procedere inter consanguineos spurios, quādō agi tur inter coniunctos ex parte matris: secundum Alex,in l. ex facto in. §, si quis rogatus, ff.ad Trebel.nu.5.

Quarto amplia etiam inter minores: secundum Paulum de Cast. in l.nam & postea,in. §, si minor, ff.de iureiu.

Quinto amplia in tutori, & procuratore, nam licet alias iste personae non possint compromittere sine speciali mandato. l. transact. & ibi doct.C.de transact, tamen quando eorum principales sunt cōiuncti, bene possunt compromittere: ex quo non faciunt hoc voluntarie, sed ex necessitate statuti. Ita tenet Ang.in l. non solum, §. interdum, ff.de procu.Bal.Pau,de Cast.& Alex, in l. si plures, ff. de pact. Ias,in d.l.transactionis.

Sexto amplius procedere, etiam si partes sint discordes in eligendis arbitris; quia tunc iudex solus eligit, & sit compromissum, vt in l. si. §. electio.C.de iudi. Ita tenet Bar.in l.in venditione in §. ff. ff. de bonis autho,iudi, posiden. & in l.j.in. §. ex hoc rescripto. ff. de ventre inspicien. Alexand.in l.de die,in princip,in ij. notabili. ff. qui satisda.cogan.

Septimo amplia, non solum quando principalis litigator est coniunctus, sed etiam quando author est coniunctus, licet principalis sit extraneus; Ita tenet Bar,in sua z;dispu,incip.Pisanæ citirais. &

C in l.

D. Petri Duen.

- in l. procurator. la ij. ff. rem ratam habe.
- 2 Primo limita, dum tamen compromissum petatur ab una ex pribus, alias si non petatur, iudex no debet compellere partes de fe ad compromitendum, vt in l. iiiij. in. §. hoc autem iudicium. ff. dam. infe. & quando petitur ab una parte deber alia pars citani tenet Alex. in consi. lxxxij. vol. j.
- 2 Secundo limita procedere, quando staret aliqua scriptura iuris quia proprius iuramentum non sit compromissum: Ita tenet Pau. Cast. in consi. xij. vol. ij. nu. 1. & 2. Alex. in consi. 37. vol. ij. nu. Ias. vbi plures alleg. in l. fratr. C. de transa.
- 3 Tertio limita, procedere inter affines durante affinitate, secundum si affinitas sit dissoluta per mortem, quia licet remaneat vinculum quo ad impedimentum matrimonij, tamen no remanet quo compromissum: Ita tenet Bar. in l. cui eorum. in. §. affinitates. & Bal. & Doct. ff. de postu. glo. & ibi Alex. & doct. in l. sed hoc ita de iud. Pau. de Ca. in l. re iudicari. §. ff. in fi. ff. clu. mat. Tiraque tract. de causa cessante, in prima parte, in prin. nu. 31. Et ex his infero cessare dictum statutum inter priuignum & nouercam mat tuo patre, ex quo est dissoluta affinitas, secundum Bal. in l. affinitates. C. com. de successio. Pau. in consi. 80. vol. ij.
- 4 Quarto limita in causa feudal: quia illa compromitti non potest non obstante praedicto statuto: Ita determinat And. de Iser. in c. j. §. si inter. de lege Corra. in vlib. feud.
- 5 Quinto limita, in causa in qua agitur de vita & malitia, in qua compromittitur: nam equiparatur feudal: Ita Matth. de Afflict. deci. xljj. per totam, & in consi. lib. iiij. Regu. 18. Anton. Capitul. in decisi. ccxj.
- 6 Sexto limita, quando altera pars haberet aliquam exceptionem litis finitae, seu impudente litis ingressum, quia non potest ea iniuriari compromissum: Ita Bal. Alex. & doct. in l. fratr. C. de transa Bal. in l. si iudex. ff. de his qui sunt sui vel alie, iur. Iac. de S. Geor. in d. l. fratr. nu. 6. Ias. nu. 4.
- 7 Septimo limita, quando altera pars haberet scripturam publicam liquidam, puta instrumentum, sententiam, vel obligationem. Ita concludit Soci. in consi. 4. nu. 1. vol. j. & in consi. ccc. nu. 5. in iij. vol. Cune. in consi. 62. in iiiij. vol. Bar. in l. eleganter, in prin. ff. de cond. indebi. Iacob. de Sanct. Georg. in l. j. in j. lect. num. 7. de transa & ibi Ias. nu. 13.
- 8 Octavo limita, non procedere in spurio, qui litigans cum consanguineo suo non potest petere compromissum, ex quo non diciuntur coniunctus. Ita Bal. in l. id quod pauperibus. nu. 36. C. de epif. & cle & in l. cum acutissimi. nu. viij. C. de fideicom. glo. in clem. vnicap verbo, liberi. de baptis. quam sequitur Guliel. Bened. in c. Rainu. verbo, Rain. de Clera. nu. 23. Pau. Parti. in c. in præsentia. nu. 76. probatio. Quod tamen intelligo ut supra dixi in iii. amplius quando ageretur inter coniunctos ex parte patris: secus si ex pa te m pro reg secu fit c Ba ve ex in Al de cla bu nu m Io pr di cu C na te P 1. n ta ti in c ri p 1. te matri

te matris: quia tunc etiam spurius dicitur coniunctus, & petit compromissum: Ita concludit Alex. post doct. in l. ex facto. in §. si quis regatus num. 50. ff. ad Trebellia. Alexand. in consl. 60. num. 8. in secundo volumine.

9 Nono limita, non procedere in causis criminalibus, quia in eis non fit compromissum. gl. in l. transigere. C. de transa. quam sequuntur ibi Bal. & Sali. Feli. in rub. nu. 2. de treu. & pace.

10 Decimo limita, non procedere in articulo iuris: quia ubiunque veritur dubium, quod in mero iure consistit, non debet compromitti, ex quo in iure omnia sunt certa & liquida. Ita tenet Bald. & Sali. in l. ancillę. in prin. C. de fur. Feli. in c. cum venissem. in prin. de iud. Alex. in consl. ix. nu. 6. vol. ij. Ias. consl. xxvi. & xxxv. vol. j. Iac. de sanct. Georg. in l. j. in ij. lect. nu. 8. ff. de transact. Quod tamen declara, vt per Ias. in d. l. j. nu. 19.

11 Undecimo limita, non procedere quando altera tantum ex partibus ledetur: vt notabiliter determinat Pau. de Cast. in cōf. cccxx. num. 3. & 4. vol. j.

12 Duodecimo limita, procedere inter affines coniunctos per legitimum matrimonium: secus per simplicem fornicationem. Ita tenet Ioan. And. in c. non debet, de consan. & affini.

13 Decimotertio limita, in causa mixti imperij: quia de iure non compromittuntur, non obstante predicto statuto. Ita tenet Bar. in l. non distinguimus. in §. de libera. ff. de arbi. & in l. pr̄etor. ff. de tutori. & curato. dat. ab eis. quem sequitur Franc. Cur. Iun. in l. fratris. nu. 4. C. de transact. Iac. de sanct. Georg. in d. l. j. in j. lect. nu. 8. & in ij. lect. nu. 8. ff. de transact.

14 Decimoquarto limita, in causa appellationis: quia in ea non potest peti compromissum non petrum in causa principali. Ita tenet Pau. de Cast. in d. consl. cccxx. nu. 1. vol. j. Iac. de sanct. Georg. in d. l. j. nu. 8. in ij. lect. ff. de transact.

15 Decimoquinto limita, non procedere in causa dandi tutelā, quia non potest compromitti: secundum Bar. & Bal. in l. pr̄etor. ff. de tutor. & cura. datis ab his.

16 Decimosexto limita, quando coniunctus cederet suam actionem non coniuncto, quia licet compromissum fieret cum concedente, non tamen fiat cū cessionario. Ita tenet Imo. & Alex. in l. si post diuortiū. in ff. fol. mat. Matth. de Affl. in deci. Neap. dec. 74. facit text. in l. Paulus respondit procuratorem. ff. de acqui. hær.

17 Decimo septimo limita, non procedere inter consanguineos legitimatos. Ita tenet Alex. in consl. lx. nu. 7. vol. ij.

18 Decimo octavo limita, non procedere contra clericum coniunctum: quia cum sit statutum principis secularis, non potest ligare clericos. Ita tenet Bal. in c. cum venissent. nu. 6. de eo qui mutitur in possessio. causa rei seruan. quem sequitur Soci. in consl. lxxj. num. 12. in iiiij. volu. sed ipse clericus actiue posset petere compromissum contra laicum coniunctum, quia clericus gaudet statutis laico-

D. Petri Duen.

rum pro se, non autem contra se, ut habetur per Abb. & Mod. in ecclesia sancte Mariæ de consti. vbi Feli. nu. 81. Bar. & doct. in cunctos populos. C. de sumi. trini. & fide cathol.

REGULA XXXVII.

A G N A T I S vel cognatis deficentibus, coniuges succedunt inter se, excluso fisco. Hæc regula probatur in l. maritus. C. vnde vi & vxo. circa quem tex. vide Maturinum Montanum in authen. de hæred. ab intest. ven. coll. ix. in regula xxx. pag. 61. Ang. de Gab. in tract. de testa. in glo. iij. nu. 19.

Hanc regulā ampliā duobus modis, & limita sex modis, vt p. Phil. Dec. in d. l. maritus. nu. 3. vsque ad nu. 14. Hanc etiam Regu. cum sex ampliationibus diuersis ab aliis duabus, ponit Guliel. Bon. ned. in c. Rayn. in verbo, & vxorem nomine Adelasiam, nu. 231. vñq; ad nu. 240. vbi etiam ponit quinque limitationes ex limitatio. nibus Decij, licet de eo mentionem non faciat.

REGULA XXXVIII.

A L L E G A N S pro se aliquam legem fori, incumbit onus probandi illam esse visitatam & obseruatam. Hanc regulam ponit Rodericus Xuarez, vbi eam dupliciter limitat, in procœmio fori, fol. 3 pag. 2, in medio, cum fol. seq.

REGULA XXXIX.

A L I E N A T I O N I S prohibitio facta hæredi, intelligitur facta hæredi hæredis. Hanc regulam ponit Bar. in l. filius familias. in §. diui. ff. de leg. j. nu. 21. per tex. in l. sicut. in §. si debitori. ff. quib. mo. pig. vel hypo. solu. qui licet loquatur in permissione, dicit idem esse in prohibitione: argumento l. pater filio. in §. fundum. ff. de leg. 3. & licet post. maxime Imola, dicant in illo tex. opinionem Bar. proba. ri non posse, communiter tamen approbatur opin. Bar. eo quia hæ. res hæredis & testatoris esse censetur. l. fin. & ibi doct. C. de hæred. insti. & est tex. clarus in l. hæredis appellatione. & ibi gloss. ff. de verb. signi. & istam opinionem Bar. sequitur Alexan. in consi. lvj. volum. 1. And. Alcia. in d. §. diu i. nu. 43. Ias. in j. lect. nu. 110. & in i. lect. nume. 148.

2. Limita primo, si prohibitio in personam hæredis nominatim fa. cta fuerit, puta Titium hæredem prohibeo, quia tunc non censetur facta hæredi hæredis. l. Lucius §. j. & ibi Bart. & doct. ff. de leg. 4. quam opinionem sequitur Alcia. in d. §. diui. nu. 41. & ibi Ias. in j. lect. nu. 112. & in 2. lect. nu. 150. Ioan. Guald. de arte testandi, fol. 9. Cautela 2. nu. 3. Quam limitationem intelligo veram, nisi testa. tor prius nomen appellativum quam proprium apposuerit; vt si